

EEN BI-ZON-DER JAAR

Zuideinde

Het was een bi-zon-der jaar, en dat was het!

door Carel de Goeij

Met de ingebruikneming in mei vorig jaar van de nieuwe brug naar en van Ramspol was Kampen plotsklaps en voorgoed zijn rugdekking kwijt. De doorgaande verbinding - in de toekomst waarschijnlijk verbreed tot vierbaans - en dan ook nog de op handen zijnde aanleg van de Hanzelijn maakt van de stad een knooppunt. Voorgoed voorbij is de tijd dat de stad zich slechts liet benaderen van gene zijde van de IJssel en zich stilletjes kon verschuilen in een uithoek van het IJssellandschap.

Kampen bleek zowaar een achterkant te hebben! Goed, wat het langszoepend verkeer waarneemt is niet bepaald adembenemend - een slaapverwekkende geluidswal en een nog praktisch geheel braakliggende lap industrieterrein, maar toch. Het idéé!

Commissaris van de Koningin Geert Jansen kwam in januari vorig jaar als een amicale oom op bezoek om eens te kijken hoe goed zijn neefje wel niet groeide. Blij verrast riep hij uit hoe bijzonder het wel niet was dat Kampen zich nu eindelijk liet benaderen van een andere kant. Alsof Kampen eindelijk wordt aangesloten op de grote wereld. En met de komst van de Hanzelijn hecht verankerd in het weg- en spoor netwerk dat de diverse wijken en buurten van stadstaat Nederland met elkaar verbindt.

Dat wegen, spoorlijnen, tunnels en bruggen niet alleen de fysieke maar ook de mentale geografie tekenen is evident. Generaties Kampenaren zijn opgegroeid met de vanzelfsprekendheid dat de grote wereld die met trein en auto naar Kampen kwam de stad slechts kon benaderen van over de IJssel en over de brug. De stad kon zich achter rivier en IJssel front - als achter een moderne stadsmuur - veilig wanen voor de grillen van de moderne tijd. En ook voor IJsselmuiden en het ommeland golden het Kamper lijntje en de Zwolseweg als de navelstreng naar de grote wereld.

Maar wat nu - plots blijkt het achterland doorsneden met een doorgaande snelweg en zal het niet lang meer duren voor de stad in zijn zuidwesthoek

vastgeregen wordt aan een doorgaande treinverbinding tussen Zwolle en Amsterdam. De meeste Parijzenaars en Londenaren wonen verder treinen van het centrum van hun stad vandaan dan Kampenaren binnenkort van de Dam.

Wat doet dat met een stad en zijn inwoners? Stad en ommeland mocht zich afgelopen zomer en najaar uitspreken over waar het met de gemeente naar toe moet met 2030 als voorlopig eindpunt. Zoals de negentiende-eeuwse Romantici het vooruitgangdenken van de Verlichting smalend afdeden met: 'Wel licht, geen warmte', zo stuit rigoureuze moderniseringsdrang in Kampen al gauw op argwanend onbehagen. Altijd hangt de dreigende teloorgang van de veelgeprezen gemeenschapszin en het knusse sociale weefsel als een donkere wolk boven moderniserings- en revitaliseringsplannen.

'We kennen mekaar hier en dat willen we zo houwen', zo liet zich de kritiek van veel Kampenaren op groei en ambitieuze uitbreiding samenvatten. Kampenaren zijn altijd bijzonder gevoelig voor de schaduwzijden van de moderniteit - verdwijnen van sociale cohesie, normloos hedonisme, plat materialisme en verslaving aan elektronisch vertier, om maar eens wat te noemen. Liever schaamte en hypocrisie als valse noten in een knus gemeenschapsconcert dan een zich gretig en schaamteloos overleveren aan de kwaadaardige verleiders van de moderne tijd.

Dat zag je afgelopen jaar goed aan het vastberaden verzet tegen Oosterhofs plan voor het toelaten van twee verkooppunten voor softdrugs. Kamper en IJsselmuider jongeren kopen en consumeren heus niet minder (soft)drugs dan elders. Toch werd het debat over coffeeshops in de raad al bij voorbaat gesmoord, de boodschap van een raadsmeerderheid liet aan duidelijkheid niets te wensen over: 'Van dit soort plannen wensen wij voortaan verschoond te blijven, meneer de burgemeester.'

Ook het eindeloze getouwtrek om het plan voor een parkeergarage onder het nieuw te bouwen Myosotis aan de Burgwal zette de verhoudingen op scherp. Hoewel het plan aanvankelijk kon rekenen op sympathie en instemming van veel kanten, zwol in de loop van het voorjaar het verzet aan, geleid door CDA-fractievoorzitter Cor Adema en de wijkvereniging binnenstad. Met permissie voor de katholiek Adema: het werd een strijd tussen dominee en koopman die de dominee tot nu toe ruimschoots weet te winnen. Over een parkeervoorziening aan de rand viel en valt te praten, maar

diepgravend de grond in onder Myosotis bleef en blijft vloeken in de kerk. Als een deus ex machina kwam architect Frans Verweij op de drempel van 2004 met een opzienbarend plan om de Burgel weer bevaarbaar te maken en er tegelijkertijd een parkeerstraat onder te leggen. Niet nieuw, maar wel voor het eerst goed uitgewerkt en, dat moet gezegd, qua timing geniaal. Immers, iedereen werd tureluurs van de impasse - en misschien verklaart dat mede het enthousiasme en de opluchting waarmee het plan door velen ontvangen werd.

Of het wat wordt? Dat staat nog te bezien. Na de nipte raadsmeerderheid eind 2003 voor het nieuw leven inblazen van de City-bioscoop heeft de volksvertegenwoordiging vooral op de rem gestaan en getamboureed op de weg der geleidelijkheid.

Voor Jan Oosterhof - 'Een burgemeester hóórt te trekken en te sleuren' - is het dan ook geen makkelijk jaar geweest. Hij wil graag een paar stevige klappen maken om Kampen zijn hoognodige economische impuls te geven. Aan de rand van de stad is hij redelijk succesvol - Onderdijks, Polderpoort, De Koekoek en de Zuiderzeehaven - maar hij blijft struikelen in de binnenstad, toch de verhoopte motor voor de economische en toeristische groei.

Over toerisme gesproken: initiatieven en plannetjes genoeg. Naast de Ui(t)dagen, Kerst in oud-Kampen en Sail - vorig jaar dus niet, maar dat is een verhaal apart - hebben we nu de Weg van Kunst - vorig jaar voor het eerst, en een succes. Verder nieuwe fietsroutes, een Thea Beckmann-wandelroute, het Kolff-festival, kortom, een waaier aan activiteiten. Het oude raadhuis wordt grondig gerenoveerd om het Stedelijk Museum eindelijk een waardig onderkomen te bieden en de Stadsgehoorzaal is nog altijd één van de betere theaters in den lande.

Maar tegelijkertijd blijkt 'de markt' geen geld te willen steken in een stads-camping, lukt het vooralsnog maar niet om een extra hotel naar Kampen te halen en ontbreken echte attracties om varende bezoekers langer dan een paar nachten aan Kampen te binden. Neem daarbij de déconfiture van de veelgeplaagde SPK voor wie de knullige ruzie over een ontvangstplek voor Sinterklaas de druppel was die de emmer deed overlopen en het beeld rijst op van een nog duidelijk onvolgroeide toeristische infrastructuur. Er is gezaaid, zeker, maar wanneer breekt de dag van oogsten aan?

Nog even over die knullige ruzie tussen SPK en marktkooplui over Sinterklaas op de Plantage. Toen de raad zich over deze kwestie boog zag je

daar een reflex die ik karakteristiek voor Kampen zou willen noemen: een mengeling van gretigheid en afkeer: 'Ha! Een dorpsrel. Bah! wat klein.' Net als de mop van die twee oude dames: 'Hoe vond je het eten? Heel vies. En wat nog erger is, van die kleine porties...'

Kampen en de Kampenaren gruwen soms van kleinsteedsheid en kneuterigheid, maar zijn er ook zeer aan gehecht. En terecht, want juist dat - 'hier in Kampen kennen we mekaar en dat willen we graag zo houden' - geeft Kampen zijn sjeu en eigenheid. Staat tegenover dat de gemeente niet stil kan blijven staan en doen alsof de steeds sneller veranderende buitenwereld niet bestaat. Na de omvangrijke plannenmakerij en stapels rapporten zal komend jaar daadwerkelijk de schop de grond in moeten. *Het wordt een bi-zon-der jaar, en dat wordt het!*

